

BURSAPHELENCHUS XYLOPHILUS

(Steiner et Bühner, 1934) Nickle, 1970
Węgorzek sosnowiec

Fot. Y. Mamiya, eppo.int

Bursaphelenchus xylophilus (BURSXY) - <https://gd.eppo.int>

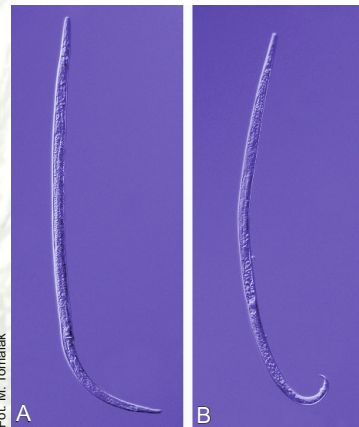
Ryzyko fitosanitarne: **wysokie**
Niepewność oceny ryzyka: **niska**
Wymagania fitosanitarne: **podlega obowiązkowi zwalczania w krajach Unii Europejskiej**

Charakterystyka

Nicień należący do rodziny Aphelenchoididae, żerujący początkowo w kanałach żywicznych i cewkach przewodzących żywych drzew iglastych, a później na grzybach siniznowych zasiedlających drewno. **Cykl życiowy** obejmuje jajo, cztery stadia larwalne oraz postacie dorosłe, prezentujące dymorfizm płciowy. Nicień średniej wielkości, o długości około 1 mm. Sztylet jest dobrze rozwinięty, zwykle z niewielkimi zgrubieniami u nasady. Należy zauważyć, że osobniki ekstrahowane z drewna są zwykle dłuższe od nicieni hodowanych na podłożach sztucznych.

Rośliny żywicielskie

Bursaphelenchus xylophilus największe szkody wyrządza na niektórych gatunkach sosny (*Pinus* spp.). Jednym z najbardziej podatnych na porażenie gatunków jest sosna zwyczajna (*P. sylvestris*), której udział powierzchniowy w polskich drzewostanach wynosi około 70%. Ponadto może się także rozwijać na jodle (*Abies* spp.), cedrze (*Cedrus* spp.), modrzewiu (*Larix* spp.), świerku (*Picea* spp.), choinie (*Tsuga* spp.) oraz daglezi (*Pseudotsuga* sp.).

Fot. M. Tomalak

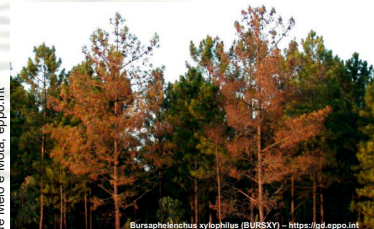
B. xylophilus:
A – samica; B – samiec

Fot. P. Naves, eppo.int

Bursaphelenchus xylophilus (BURSXY) - <https://gd.eppo.int>

Objawy porażenia przez *B. xylophilus*

Fot. M. Galvão de Melo e Moita, eppo.int

Bursaphelenchus xylophilus (BURSXY) - <https://gd.eppo.int>

Więdnące sosny porażone przez *B. xylophilus*

W przypadku zaobserwowania lub podejrzenia obecności szkodnika należy o tym fakcie niezwłocznie poinformować najbliższą jednostkę Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.
<http://piorin.gov.pl>

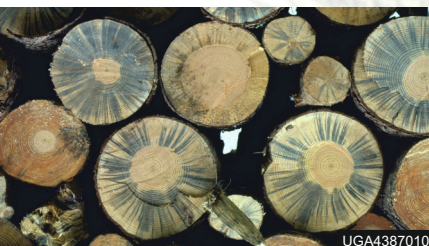

BURSAPHELENCHUS XYLOPHILUS (Steiner et Bührer, 1934) Nickle, 1970 Węgorzek sosnowiec

Fot. M. Tomalak

Żerdzianka sosnowka
(*M. galloprovincialis*) – wektor *B. xylophilus*

Fot. L.D. Dwinell, bugwood.org
UGA4387010

Pnie sosny zasiedlone przez *B. xylophilus*
i grzyby siniznowe

Fot. M. Tomalak

Chodniki larwalne żerdzianki sosnowki
w drewnie sosny

Fot. M. Tomalak

Okrągły otwór wylotowy żerdzianki
sosnowki

Objawy występowania

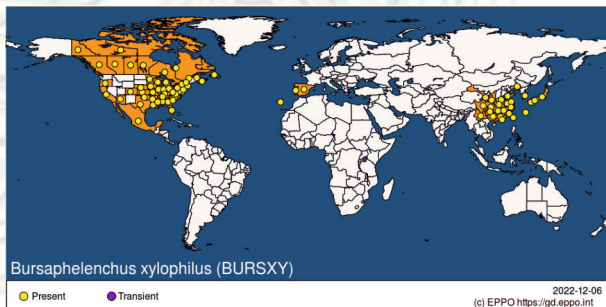
Nicień jest czynnikiem sprawczym choroby więdnienia sosny, która prowadzi do zamierania drzew. Pierwszym symptomem występowania jest zmniejszenie wycieku żywicy, następnie może pojawić się żółknięcie i zasychanie igieł oraz częściowe lub całkowite zasychanie korony, co ostatecznie prowadzi do zamierania drzewa. Tempo tego procesu jest różne w zależności od rośliny gospodarza oraz temperatury otoczenia. Zdarzają się przypadki, że zasiedlenie drzewa przez tego nicienia przebiega bezobjawowo.

Sposób rozprzestrzeniania

Węgorzek sosnowiec rozprzestrzenia się naturalnie wraz z wektorem, którym są chrząszcze z rodzaju żerdzianka (*Monochamus* spp.). Może być przenoszony wraz z materiałem szkółkarskim, drewnem lub produktami drzewnymi. Ponadto szkodnik może znajdować się w drewnianym materiale opakowaniowym z nieprzetworzonego drewna iglastego.

Zasięg występowania

Gatunek ten występuje w Ameryce Północnej (Kanadzie, USA, Meksyku), gdzie nie powoduje uszkodzeń rodzimych gatunków sosny. Bardzo groźnym szkodnikiem stał się w Japonii, Chinach, Republice Korei, Tajwanie, Portugalii oraz Hiszpanii, gdzie jest sprawcą zamierania wielu lokalnych gatunków sosny.

Analizy Zagrożenia Agrofagiem (PRA) w Polsce
<https://www.plantquarantine.pl/pl/pr/1683.html>
e-mail: kwarantanna@iorpib.poznan.pl

Finansowane w ramach dotacji celowej z budżetu państwa na rok 2022,
na realizację zadania pn. „Monitorowanie i analiza nowych zagrożeń
fitosanitarnych ze strony organizmów szkodliwych dla roślin”.